

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تبریز

صورتجلسه کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست

رئیس کمیسیون: بشیر جعفری	تاریخ جلسه : ۱۴۰۳/۰۵/۲۲	محل نشست: دفتر معاون محترم هماهنگی امور عمرانی استانداری	ساعت شروع : ۸:۰۰	ساعت اختتام : ۱۰:۰۰
-----------------------------	----------------------------	--	------------------	---------------------

اعضای جلسه : مطابق لیست پیوستی

دستور جلسه :

"بررسی راهکارهای تحقق مدیریت یکپارچه تجارت کشاورزی به عنوان پیشران و لوکوموتیو مدیریت یکپارچه آب و کشاورزی"

صورت مذاکرات :

بشیر جعفری، رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز در این جلسه بر ضرورت یکپارچه سازی و تمرکز مدیریت در بخش اجرایی مرتبط با محیط زیست، آب، کشاورزی و تجارت تأکید کرد. جعفری اظهار داشت: برای تحقق اهداف و اجرایی شدن پروژهها در بخش کشاورزی، حمایت حاکمیت و اعمال دستورات لازم به نهادهای مرتبط از جمله سازمان جهاد کشاورزی استان، سازمان آب منطقه ای استان، اداره کل محیط زیست استان، اداره کل منابع طبیعی استان و شهرداری تبریز ضروری است.

وی افزود: با هماهنگی این نهادها می توان تحرک بیشتری به بخش خصوصی، به ویژه در حوزه کشاورزی بخشید. رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق تبریز، همچنین به اهمیت تجاری سازی محصولات کشاورزی استان اشاره کرد و افزود: می توانیم با مشارکت دولت و بخش خصوصی، جایگاه ویژه ای برای محصولات کشاورزی استان در بازارهای جهانی تعریف کنیم.

وی تأکید کرد: این امر نیازمند تدوین برنامه ای منسجم برای محصولات تولیدی است، چرا که در حال حاضر بخشی از تولیدات کشاورزی در دست کشاورزان باقی می ماند و نمی توانند آن ها را در بازارهای داخلی یا خارجی به فروش برسانند. جعفری در ادامه به بحران آب و ضرورت مدیریت یکپارچه کشوری در این حوزه پرداخت و بر لزوم ایجاد راهکارهایی برای کاهش قطعی برق در بخش کشاورزی تأکید کرد تا بتوان بیشترین بهره وری را در این حوزه داشت. وی تصریح کرد کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی در تدارک ایجاد بسترهای لازم در آستاراخان و مسکو برای صدور محصولات کشاورزی است و هماهنگی های لازم با اتاق ایران صورت گرفته است.

دکتر جبارعلی ذاکری؛ معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری آذربایجان شرقی، هدف از برگزاری این نشست ها را بهره گیری از توان و ظرفیت بین بخشی و بین نهادی برای حل مشکلات اعلام کرد و افزود برای اینکه این نشست ها به مصداق "نشستند و گفتند و برخاستند" تبدیل نشود لازم است در هر نشست وظایفی مشخص برای هر یک از دستگاه های متولی تعریف شود و در جلسه بعدی مورد ارزیابی قرار گیرد و از سوی حاضران نقد شود تا به نتیجه مطلوب برسد.

دیرخانه کیسون های مشورتی - تخصصی

وی در ادامه بر لزوم تفویض اختیارات بیشتر به مدیران استانی تأکید و تصریح کرد تمرکز قدرت در پایتخت باعث کند شدن فرایندها در استان ها می شود و اگر قدرت مدیران استانی افزایش یابد امور با سرعت بیشتری طی می شود.

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری در ادامه با بیان اینکه ۹۲ درصد سرمایه گذاری ها در استان به وسیله بخش خصوصی صورت می گیرد از توسعه سریع پایاب سدها به عنوان نمونه ای موفق از همکاری مردم و بخش خصوصی نام برد و گفت: با مشارکت مردم و بخش خصوصی، میزان توسعه پایاب سدها در استان امسال به ۲۰ هزار هکتار می رسد و زمینه را برای ایجاد و گسترش صنایع تبدیلی فراهم خواهد کرد.

در ادامه این نشست، شرکت کنندگان به بیان دیدگاه های خود در رابطه با مدیریت یکپارچه منابع در بخش کشاورزی، آب و محیط زیست در استان پرداختند.

دکتر قادر دشتی استاد اقتصاد کشاورزی دانشگاه تبریز :

برای تحقق مدیریت یکپارچه تجارت کشاورزی چند مولفه پیش نیاز است و بدون توجه به این مولفه ها امکان تحقق یکپارچه سازی تجاری وجود نخواهد داشت :

- ۱- توجه سیستمی و عملی به دو وظیفه اصلی اقتصاد کشور یعنی نظم دادن به تولید و توزیع کالاها
- ۲- مشخص کردن مزیت نسبی محصولات کشاورزی جهت حضور موثر در بازارهای هدف و زمینه سازی برای عضویت در سازمان تجارت جهانی
- ۳- تمرکز بر خوداتکایی در فرایند توسعه به جای تأکید صرف بر خودکفایی

دکتر ابراهیم صفری، استاد فیزیک دانشگاه تبریز:

کاهش نزولات جوی، تبخیر آب های سطحی در فصل گرما، آلودگی هوای شهرها بخصوص مرکز استان، و بارش های سیل آسا، از جمله چالش های مطرح شده در سال های اخیر به شمار می روند. لذا ایجاد و راه اندازی یک مرکز یا سایت مطبوع سازی شرایط آب و هوایی در مرکز استان آذربایجان شرقی جهت مطالعه، جمع آوری اطلاعات، پایش و بررسی معضلات آب و هوایی در استان (شامل شهرها و محدوده استان) و نهایتاً تصمیم سازی و انجام برخی راه کارها جهت کاهش این معضلات ضروری می باشد.

در این سایت با استفاده از ابزار قدرتمندی بنام لیزر و امواج الکترومغناطیسی، ما قادر به پایش و تغییرات در شرایط ترمودینامیکی جوی (چالش های مطرح شده) در ابعاد بزرگ و کوچک (مزارع بزرگ، سدها، دریاچه ها، ...)، بدون ایجاد خطرات زیست محیطی و آلودگی (نسبت به روش های دیگر)، بصورت کاملاً هدفمند، برنامه ریزی شده و قابل کنترل با بازدهی بالا بوده و نهایتاً ایجاد شرایط مساعد جوی را می توانیم مهیا کنیم.

دکتر اکبر تقی زاده، استاد علوم دامی دانشگاه تبریز و کاشف خوراک تخمیری :

برای یکپارچه سازی مدیریت کشاورزی با رویکرد تجاری همکاری و هماهنگی دست کم پنج نهاد و دستگاه فکری و اجرایی (دانشگاه، سازمان استاندارد، اتاق بازرگانی، جهادکشاورزی و استانداری). لازم و ضروری است تا استانداردهای لازم برای محصولات تعیین شود تا محصولات صادراتی برگشت داده نشود و در عین حال نقش اساتید دانشگاه باید در تعیین استاندارد محصولات، نهادینه شود. از این رو استاندارد سازی در کنار برندسازی لازمه تجاری سازی محصولات کشاورزی است.

دیرخانه کیسون های مشورتی - تخصصی

دکتر محمد خالدی، پژوهشگر آبیاری و زهکشی و دانشجوی پسا دکتری حوزه آب :

با توجه به وابستگی معیشت کشاورزان به امر کشاورزی، آن ها همواره به دنبال اقتصادی ترین راهکار در زمینه فعالیت خود هستند که به مرور به صورت تجربی حاصل شده است. حال با در نظر گرفتن برخی از محصولات که در بازارهای جدید و جهانی می توانند سهمی داشته باشند می توان در راستای حفظ و صیانت از منابع آب گام برداشت. ضمن بررسی و استحصال میزان آب در دسترس توسط سازمان متولی و انتخاب محصولات کم آب بر پر بازده (به صورت موردی) می توان به جلو حرکت نمود تا نقش آفرینی مدیریت یکپارچه آب به مرور و پیوسته تجلی یابد.

دکتر محمد امین حجازی، رئیس موسسه بیوتکنولوژی صنایع غذایی :

آنچه که مهم است هدف از تولید محصولات کشاورزی فروش و عرضه آن ها به بازار است. لذا از منظر اقتصادی هدف از تولید محصولات کشاورزی تجارت آن هاست. هرچند تولید کنندگان خود واقف به نیازمندی ها و سلايق مصرف کنندگان هستند ولی در دنیای امروز که تمام امور به صورت تخصصی اداره و هدایت می شود داشتن دانش و تجربه کافی در امر تجارت برای اکثر تولید کنندگان بخش کشاورزی امکان پذیر نیست همچنین حجم تولید همه تولید کنندگان نیز در حدی نیست که خود بتوانند وارد تجارت محصولات بشوند. از سوی دیگر هرچند تجار شاخص های مد نظر بازار؛ سلايق مصرف کنندگان و فنون تجارت را به خوبی می شناسند اما الزاماً به فنون تولید برای رسیدن به آن اهداف تسلط ندارند. همچنین فنون و دانش بازرسانی محصولات خود یک امر تخصصی است که به عنوان حلقه واسط در بین حلقه های تولید و تجارت نقش اساسی ایفا می نماید و در حفظ کیفیت و کاهش ضایعات فرآورده های کشاورزی نقشی حیاتی ایفا می نماید. لذا برای افزایش سودآوری و رونق بخشیدن به تولید و تجارت محصولات کشاورزی؛ یکپارچه سازی مدیریت تولید و تجارت محصولات کشاورزی یک امر ضروری است و می تواند منافع متعدد اقتصادی و غیر اقتصادی زیر را در بر داشته باشد: ۱- ارتقا بهره وری ۲- ارتقا کیفیت محصولات کشاورزی ۳- ارتقای ارزش افزوده ۴- ارتقای رقابت پذیری ۵- استفاده بهینه از منابع طبیعی و کمک به پایداری محیط زیست.

دکتر علیرضا دهناد، رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی:

تجارت ایران با صادرات تک محصولی و وابستگی شدید به درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفت خام شناخته میشود. اهمیت تجارت محصولات کشاورزی در رشد و توسعه و تأثیر آن بر امنیت غذایی باعث شده تا همواره از تجارت بخش کشاورزی به عنوان بخش کلیدی در تجارت خارجی یاد شود.

بنابراین برنامه لازم یکپارچه سازی شامل :

- ایجاد زنجیره تأمین صادراتی که منجر به نگاه سیستمی از مرحله تولید تا مصرف شود؛
- همچنین به منظور ساماندهی تولید، با ایجاد خط تولید صادراتی منفک از خط تولید محصولات مورد نیاز داخلی (مزارع صادراتی) صادرات تقاضامحور شکل خواهد گرفت؛
- تبدیل نگاه های کوچک مقیاس عرضه محور داخلی به نگاه های بزرگ مقیاس تقاضا محور صادراتی نیاز به بکارگیری استراتژی به هم رسانی کسب و کار دارد؛
- در نهایت ضرورت ایجاد پایلوت در منطقه ضروری است تا با این متد برای تمامی محصولات ارائه رهنمود کرد.

دیرخانه کیسون های مشورتی - تخصصی

مهندس حسن آخوندی، تولید کننده نخودچی ممقان: اگر ما وظایف مدیریت عمومی را برنامه ریزی، سازماندهی، کنترل و... در نظر بگیریم و یکی از عوامل موثر بر کشاورزی را زمین در نظر بگیریم و برای میزان اندازه گیری معنی دار برنامه ریزی در زمینه های کشاورزی به روستا برگردیم ملاحظه خواهیم کرد که زمین های کشاورزی به مرور از دست کشاورزان اصلی خارج شده و در اختیار کشاورزان فرعی قرار می گیرد و پیش بینی میشود بعد از ۱۰ سال بیش از نیمی از زمین های کشاورزی در دست کشاورزان فرعی قرار خواهد گرفت که این امر کار برنامه ریزی و مدیریت روی زمین های کشاورزی را با مشکل مواجه خواهد ساخت و امکان اجرای سیاست کلان دولت برای اجرای کشاورزی قرار دادی یا الگوی کشت و آمایش سرزمین باقی نخواهد ماند مع الوصف به منظور جلوگیری از این امر و حمایت از کشاورزان اصلی طرح ساماندهی و توسعه مراکز خدمات کشاورزی با حمایت دولت و بخش خصوصی و احیای شرکت های سهامی زراعی در روستاهای مستعد پیشنهاد می شود به نحوی که هیچ تعدادی از اراضی کشاورزی بدون پوشش این دو مورد پیشنهادی مدیریت نشوند.

از طرف دیگر بر اساس تجربیات چندین ساله اجرایی، اعلام میدارد که تجمیع اراضی در "عرصه" در بافت های قدیمی کشاورزی به سختی امکان پذیر می باشد لذا دولت بجای "تجمیع عرصه اراضی" کشاورزی در بافت قدیم برنامه "تجمیع اعیانی" در اراضی کشاورزی را مدنظر قرار داده به نحوی که کشاورزان بر اساس این طرح بتوانند به صورت یکپارچه همزمان با آفات مبارزه کرده و از یک بذر مورد تأیید همه باهم استفاده نموده و زمان کاشت و داشت و برداشت به صورت مشترک صورت بگیرد.

مطلب دیگری که در تجارت کشاورزی اثر منفی گذاشته است حذف اعطای تسهیلات بانکی کوتاه مدت ۹ ماهه به نخودپزان ممقان است که این امر باعث شده میزان صادرات نخودچی از ۶۰ هزار تن سالانه به کمتر از ۲ هزار تن در سال ۱۴۰۲ برسد که مغایر سیاست های کلان مقام معظم رهبری و دولت محترم می باشد.

دکتر بهروز ساری صراف، استاد دانشکده برنامه ریزی و علوم محیطی دانشگاه تبریز: مدیریت یکپارچه یک وظیفه حاکمیتی است و به مثابه ارکستر عمل می کند اما فقدان آن موجب شده که علیرغم وجود نوازنده و خواننده ماهر، یک سرود و آهنگ خوب تولید نشود. دکتر پزشکیان در نامه خود به آقای عارف از قانون برنامه هفتم توسعه در کنار سند چشم انداز ۲۰ ساله و سیاست های کلی رهبر معظم انقلاب به عنوان میثاق مشترک برنامه دولت چهاردهم یاد کرده حال آنکه در برنامه هفتم خلاء های اساسی دیده می شود. برای مثال طبق برنامه، وزارت نیرو مکلف شده تا پایان سال اول اجراء، سازوکارهای لازم را برای مدیریت یکپارچه فراهم کند و یا وزارت جهاد تا یک ماه قبل از کشت، الگوی کشت را ارائه کند اما هیچ کدام به مسئولیت خود عمل نکرده اند.

دکتر جواد حصاری، استاد علوم و صنایع غذایی دانشگاه تبریز: یکپارچگی تجارت کشاورزی منوط به یکپارچگی اراضی کشاورزی است و الگوی رایج آن توسعه کشت و صنعت است اما متأسفانه به دلیل قانون ارث، اراضی کشاورزی روز به روز کوچک تر می شود و حتی در مواردی به تقسیم میوه یک درخت نیز کشیده شده است این در حالی است که در ترکیه با وجود اینکه شرایط مشابهی وجود دارد اما در نتیجه مدیریت دولتی میلیون ها هکتار از اراضی یکپارچه شده است.

مهندس مصطفی قنبری، دبیر خانه کشاورز استان: در گذشته مدیریت یکپارچه تجارت کشاورزی وجود داشته و تجار با تولید کنندگان کشاورزی پیوند خورده بودند و تولیدات کشاورزی را پیش خرید می کردند اما متأسفانه بعد از اصلاحات ارضی، از بین رفت و شرکت های تعاونی کشاورزی هم نتوانستند این خلاء را پر کنند. اکنون اتاق بازرگانی با برنامه ریزی می تواند به رابط و پل ارتباطی بین تولید

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

کننده و تجار تبدیل شود و لذا باید انگیزه کمیسیون از برگزاری این نشست مشخص شود. لذا برای مدیریت یکپارچه تجارت کشاورزی باید کشت قرار دادی و الگوی کشت اجرا شود.

دکتر احمد بایبوردی، محقق مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان: برای الگوی کشت یا باید از نو طراحی کنیم یا اینکه همان کشت مرسوم را وارد الگو کنیم و در عمل آن چه اتفاق افتاد قرار دادن کشت در داخل الگو بوده است و این بدین معنی است که الگوی کشت در دست کشاورز است و هیچ دستاویز قانونی هم برای تغییر آن وجود ندارد. لذا الگوی کشت باید واقعی و به روزرسانی شود.

در گذشته بنا بود با بهبود الگوی کشت و استفاده از شیوه های نوین آبیاری در مصرف آب ذخیره سازی شود و از این محل حق آبه دریاچه ارومیه تامین شود اما آب صرفه جویی شده عملاً به توسعه اراضی اختصاص یافت.

مهندس منوچهر رحمانی، مدیر توسعه بازرگانی سازمان جهاد کشاورزی استان: لازمه مدیریت یکپارچه تجارت کشاورزی برقراری ارتباط ارگانیک با وزارتخانه های نیرو و صمت از یک سو و برقراری یکپارچگی در داخل خانواده بزرگ جهاد کشاورزی از دیگر سو است. ضمن اینکه تجارت کشاورزی مستلزم افزایش سرمایه گذاری در این بخش است و با وجود اینکه در ظاهر بر اولویت بخش کشاورزی تاکید می شود اما در عمل سرمایه گذاری در کشاورزی به حدود ۴ درصد (۳.۴ درصد) هم نمی رسد حال آنکه سهم کشاورزی در بخش اقتصاد ۲۰ درصد است. این در حالی است که موانع کسب و کار در کشور زیاد است و بانک جهانی براساس ۱۱ شاخص، جایگاه ایران را به لحاظ تسهیل در شروع کسب و کار از بین ۱۸۵ کشور در رتبه ۱۰۲ و به لحاظ تجارت فرامرزی در رتبه ۱۷۰ قرار داده است.

با این حال برخی از محصولات استان از جمله عسل که با تولید انبوه و مازاد بر مصرف مواجه است نیازمند صادرات است و برای رفع این معضل و همچنین تغییر از تولید محور به بازار محور، نیازمند برقراری لینک با اتاق بازرگانی است تا کشت قرار دادی رونق گیرد و به تبع آن الگوی کشت هم اصلاح شود.

مهندس هادی فرجی آزاد، رئیس اتاق اصناف کشاورزی استان: در ابتدا باید بدانیم چقدر تولید می کنیم تا فکری برای صادرات و تجارت بکنیم. الان تولید در استان به شدت افت کرده است. دوم اینکه تاجر پروری باید جایگزین دلال پروری شود که تا الان مرسوم بوده است. سوم اینکه مزیت نسبی محصولات باید مشخص شود و طبق بررسی ها استان در تولید گیاهان دارویی مزیت نسبی دارد و باید تجارت کشاورزی بر این بخش متمرکز شود.

دکتر عادل دباغ، استاد دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز: اجرای برنامه های ذیل در راستای تامین امنیت غذایی استان پیشنهاد می شود:

- اجرایی کردن طرح پایلوت یکپارچه سازی اراضی و تدوین و تصویب قوانین لازم در کشور در راستای حفظ اراضی کشاورزی و مدرنیزه کردن تولید
- اجرای پایلوت برنامه از مصرف تا تولید، بدین مفهوم که محصول کشاورزی مورد مصرف در هر بخش غذایی و صنعتی از لحاظ کمی و کیفی میزان سنجی شده و طبق برنامه کشت قراردادی به مزارع تولیدی هدایت میشود.

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

- راه اندازی تجارت آزاد و مبتنی بر کیفیت محصول، تجاری سازی محصولات و فعالیت های کشاورزی در بورس، قیمت گذاری و فروش بدون واسطه ها، عدم انحصار در بازار محصولات کشاورزی و استراتژیک
- تعیین میزان نیاز و مصرف خوراک دام های بزرگ و کوچک و طیور در استان و برنامه ریزی برای کشت و تولید گیاهان علوفه ای
- شناسایی واحدهای غیر فعال صنایع کشاورزی و غذایی در استان و ارائه راهکار فعال سازی با همکاری بخش های خصوصی و دولتی
- فراهم سازی انتقال دانش فنی و تکنولوژی به بخش کشاورزی با بکارگیری فعال و صحیح نیروهای فارغ التحصیل ماهر
- تعریف و اجرایی کردن زنجیره ارزش در تولیدات استراتژیک استان و ایجاد صنایع و محصولات فرعی با ارزش اقتصادی بالا در زنجیره
- تسریع در توسعه سیستم های آبیاری مدرن در باغات و مزارع
- توسعه صنعت توریسم کشاورزی و اکوتوریسم
- تشکیل آژانس های تخصصی افزایش کمی و کیفی تولید با کمک تکنسین های مجرب

دکتر احمد کاظم زاده، مشاور کمیسیون: مدیریت یکپارچه در هر حوزه ای که اجراء شود می تواند گره گشا باشد و به مثابه شاه کلید عمل می کند که قادر است هر قفلی را باز کند. اما تحقق این امر مستلزم نهادینه شدن همکاری به جای رقابت، بهره گیری از ظرفیت های بین رشته ای برای تولید دانش یکپارچه و هم افزا، حاکمیت نگاه سیستمی و وجود یک ابر طرح و نقشه راه که بتواند طرح ها و پروژه های کوچک و متوسط را برای مدت طولانی به طور هدفمند در کنار هم قرار دهد و به مثابه نخ تسبیح مهره ها را در کنار هم بچیند. این پیش شرط ها هم برای مدیریت یکپارچه آب و هم برای مدیریت یکپارچه کشاورزی و هم برای مدیریت یکپارچه تجارت لازم است و در این میان مدیریت یکپارچه تجارت از این مزیت و اهمیت برخوردار است که می تواند به عنوان پیشران و لوکوموتیو عمل کند و با تجاری سازی و استانداردسازی محصولات کشاورزی بخصوص در بخش هایی که مزیت نسبی وجود دارد به بهبود مصرف آب و الگوی بهینه کشت هم کمک کند. نکته قابل توجه دیگر در مدیریت یکپارچه تجارت کشاورزی این است که با توجه به کمبود آب در ایران و استان، تجاری سازی کشاورزی نباید به قیمت صدور آب مجازی تمام شود و باید به گونه ای مدیریت شود که تجاری سازی بخش کشاورزی به حفظ ذخایر آبی و روند احیای دریاچه ارومیه کمک کند که بخش اعظمی از تولیدات بخش کشاورزی منطقه در این حوضه قرار دارد و البته تجاری سازی کشاورزی بدون توجه به حفظ ذخایر آبی و یا احیای دریاچه ارومیه ممکن است خطر صدور آب مجازی و یا تسریع در مرگ دریاچه را به همراه داشته باشد.

مصوبات

ردیف	متن مصوبات داخلی کمیسیون
۱	برگزاری نشست مابین استانداری، کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز، شرکت آب منطقه ای و شرکت آب و فاضلاب درباره راهکارهای ایجاد مدیریت یکپارچه آب در استان و شهرستان ها
۲	برگزاری نشست مابین استانداری، کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی تبریز، جهاد کشاورزی استان در خصوص آخرین وضعیت الگوی کشت و تعیین مزیت نسبی هر یک از محصولات کشاورزی با توجه به تغییر اقلیم

دیرخانه کمیسیون های مشورتی - تخصصی

۳	برگزاری نشست مابین استانداری، سازمان صمت و اتاق بازرگانی تبریز در خصوص راهکارهای ایجاد مدیریت یکپارچه تجارت کشاورزی
	پیشنادهای کارشناسی :
-	لزوم تعیین مزیت نسبی هریک از محصولاتی که قابلیت تجاری دارند
-	لزوم استاندارد سازی به همراه برند سازی برای محصولات تولیدی و صادراتی
-	لزوم تاجرپروری به جای دلال پروری در بخش کشاورزی
-	لزوم تغییر رویکرد کشاورزی از تولید محوری به تجاری محوری
-	لزوم توسعه کشت قرار دادی برای توسعه صادرات کشاورزی
-	لزوم ایجاد زنجیره تأمین صادراتی که منجر به نگاه سیستمی از مرحله تولید تا مصرف شود
-	لزوم جایگزینی خود اتکایی با خود کفایی
-	لزوم افزایش سرمایه گذاری در بخش کشاورزی متناسب با سهم آن در اقتصاد کشور
-	لزوم ایجاد زنجیره ارزش تجاری در صدور محصولات کشاورزی
-	لزوم به روزرسانی الگوی کشت متناسب با تغییر اقلیم و تهیه الگوی کشت واقعی
-	لزوم رفع خلاءهای برنامه هفتم توسعه در ارتباط با بخش آب و کشاورزی و محیط زیست
-	لزوم حفظ و توسعه یکپارچگی اراضی کشاورزی به هر شکل ممکن اعم از : یکپارچگی فیزیکی، تشکیل تعاونی و یا یکپارچگی اعیان به جای عرصه
-	لزوم بررسی طرح های نوین تولید آب
-	لزوم ایجاد خط تولید صادراتی منفک از خط تولید محصولات مورد نیاز داخلی
-	لزوم پرهیز از صدور آب مجازی در پوشش تجاری سازی کشاورزی
-	لزوم منطبق کردن تجاری سازی بخش کشاورزی با روند احیای دریاچه ارومیه